

PREDSTAVUJEME PRACOVISKÁ UK UMB

Na podnet čitateľov v dotazníkovom prieskume o čítanosti nášho časopisu opätovne zavádzame rubriku *Predstavujeme pracoviská UK UMB*. Jej cieľom je priblížiť činnosť oddelení knižnice a bližšie predstaviť pracovnú náplň jednotlivých referátov. Rubrika bola súčasťou časopisu pred viac ako desiatimi rokmi. Odvtedy sa v knižnici mnoho zmenilo. Pribudli nové pracovné pozície a s nimi aj povinnosti. V dôsledku toho sa uskutočnili organizačné zmeny, ktorých cieľom bolo optimálne nastavenie knižnično-informačných procesov a zohľadnenie požiadaviek kladených na knižnicu zo strany používateľov a jej zriaďovateľa, t. j. univerzity.

Tretie v poradí vám predstavujeme Oddelenie podpory vedy, ktorého úlohou je poskytovať služby najmä tvorivým zamestnancom univerzity a doktorandom. Činnosť oddelenia je prioritne zameraná na evidenciu publikačnej činnosti, ktorá je jedným z kritérií delenia rozpočtu univerzity. Stále viac rastie dopyt po konzultačných službách v oblasti vedeckého publikovania, otvoreného prístupu a pridelenia trvalých identifikátorov digitálnych objektov (DOI). Podrobnejšie vám činnosť oddelenia predstaví vedúca Mgr. Lucia Nižníková.

ODDELENIE PODPORY VEDY

„Veda sa nachádza v základoch každého pokroku, ktorý uľahčuje ľudský život a znižuje utrpenie.“
Marie Curie-Sklodowska

V posledných rokoch sa publikačná činnosť tvorivých zamestnancov vysokých škôl dostala do popredia nielen ako nástroj na hodnotenie úrovne a kvality vedcov a pracovísk. Vznikli nové spôsoby publikovania ako alternatívy k tradičnému vydávaniu papierových publikácií. Čoraz významnejšia časť výsledkov vedy a výskumu sa publikuje v online prostredí (open access a open science), v evalvačných procesoch sa využívajú zahraničné vedecké databázy a rôzne typy scientometrických údajov. Všetky tieto zmeny vyvolali dopyt po nových službách v akademických knižniciach. Oddelenie podpory vedy vzniklo transformáciou Oddelenia budovania databáz. Okrem „tradičných“ služieb ponúka niekoľko novinek: formou poradenstva sa zapája do viacerých fáz životného cyklu výskumu, do procesu vedeckého publikovania a vytvára podpornú platformu na realizáciu vedeckých a výskumných aktivít na univerzite.

Referát evidencie publikačnej činnosti eviduje a kategorizuje publikačnú a umeleckú činnosť zamestnancov a doktorandov do databázy publikačnej činnosti UMB a do centrálnych registrov CREPČ a CREUČ. Od roku 2015

buduje elektronický archív podkladov. Od vzniku archívu v roku 2006 vykonáva podľa časových a personálnych kapacít retrospektívnu digitalizáciu tlačенých podkladov. Nahlasovanie publikačnej činnosti sa realizuje prostredníctvom elektronických formulárov dostupných na webovej stránke knižnice. Formuláre slúžia na zasielanie povinných údajov a podkladov vo formáte PDF, ktoré sa v publikáciách nenachádzajú. Raz ročne referát zabezpečuje import scientometrických údajov z databáz Web of Science/Scopus k záznamom indexovaných časopisov. Úzko spolupracuje s **Referátom evidencie ohlasov**, ktorý na základe tlačенých podkladov buduje databázu ohlasov UMB. Referáty spoločne vyhotovujú výstupy pre vedenie univerzity/fakulty (alokácia dotácie zo štátneho rozpočtu, výročné správy, hodnotenie pracovísk a zamestnancov, akreditácia a i.) a pre zamestnancov a doktorandov (kvalifikačné postupy, konkurzy, ukončenie štúdia). V zmysle platnej legislatívy a interných predpisov spracovávajú publikačnú činnosť a ohlasy externých uchádzačov o habilitačné/inauguračné konanie na Univerzite Mateja Bela.

Publikačný poradca alebo knihovník tretej generácie (Librarian 3.0) je špecializovaný knihovník, ktorý poskytuje poradenské služby v rôznych oblastiach: overuje dôveryhodnosť informačných zdrojov, odhaľuje potenciálne predátorské praktiky, orientuje autora v širokých možnostiach publikovania v režime open access, pomáha mu s výkladom politik otvoreného prístupu aj pri výbere časopisov vhodných na publikovanie. Na požiadanie vytvára trvalé identifikátory vedca (ORCID, Researcher ID) a pripravuje manuály na prácu s nimi, ich vzájomné prepájanie a napĺňanie profesionálnymi informáciami. V prípade, že autor zistí chybu v bibliografickom zázname svojej publikácie v databáze Web of Science/Scopus, publikačný poradca v mene autora kontaktuje producenta databázy a žiada o nápravu. V oblasti vydavateľskej činnosti UMB poskytuje pomoc pri transformácii tlačенých časopisov na časopisy s otvoreným prístupom, pri koncipovaní ich open access politiky, tvorbe odporúčaní pre autorov, s ich registráciou do vedeckých, scientometrických a iných databáz. Ako kontaktná osoba pre komunikáciu s medzinárodnou registračnou agentúrou Crossref zastrešuje pridelovanie trvalých identifikátorov digitálnych objektov publikáciám vydávaným na UMB.

Rešeršné služby poskytuje **Referát rešeršných služieb** tvorivým zamestnancom a interným doktorandom bezplatne (s výnimkou expresného vypracovania), ostatným podľa platného cenníka. Celková suma za rešerš sa odvíja od počtu nájdených záznamov a od toho, či je používateľ v knižnici registrovaný. Za službu je možné zaplatiť v hotovosti (Univerzálna študovňa, Tajovského 51), poštovou poukážkou alebo platbou na bankový účet knižnice. Rešeršér pri vyhľadávaní v informačných zdrojoch prehľadáva online katalóg Univerzitnej knižnice UMB, súborný katalóg slovenských knižníc, databázu Slovenskej národnej bibliografie, zahraničné licencované aj voľne dostupné vedecké a odborné databázy, a to v závislosti od potrieb a jazykových možností používateľa. Rešeršná služba sa objednáva prostredníctvom elektronickej žiadanky dostupnej na webovej stránke knižnice. Používateľ

tam nájde aj manuál s odporúčaniami, ako s rešeršou ďalej pracovať a ako sa dostať k vyhládaným knihám, článkom a záverečným prácam.

Viac informácií a kontakt na pracovníkov oddelenia:

Publikačná činnosť

<https://www.library.umb.sk/publikacna-cinnost/>

Umelecká činnosť

<https://www.library.umb.sk/publikacna-cinnost/evidencia-umeleckej-cinnosti.html>

Evidencia ohlasov

<https://www.library.umb.sk/publikacna-cinnost/ohlasy.html>

Publikačný poradca

<https://www.library.umb.sk/sluzby/pridelovanie-doi.html>

Rešeršné služby

<https://www.library.umb.sk/sluzby/resersne-sluzby.html>